

สะดวก รวดเร็ว ด้วยระบบหักบัญชีเช็คด้วยภาพ

นางปิยะนาถ พงศ์โชติวัฒน์

นิติกรชำนาญการ

http://www.falcebook.com/pulsoor/สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

บทความกฎหมายน่ารู้

ระบบการหักบัญชีเช็คด้วยภาพเช็คและระบบการจัดเก็บภาพเช็ค (Imaged Cheque Clearing and Archive System) หรือที่เรียกกันว่า “ICAS” คือ ระบบการเรียกเก็บเงินตามเช็คระหว่างธนาคารด้วยกัน โดยใช้ภาพเช็คในกระบวนการเรียกเก็บเงินตามเช็คแทนการใช้ตัวเช็คต้นฉบับ โดยระบบ ICAS จะประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือ ส่วนที่ทำหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินตามเช็คระหว่างธนาคาร และส่วนที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บข้อมูลและภาพเช็คซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้การค้นหาข้อมูลและภาพเช็คสามารถทำได้ อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในการเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น มาตรา 990 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ผู้ทรงเช็คต้องยื่นเช็คแก่ธนาคารเพื่อให้ใช้เงินตามเช็คนั้น โดยในทางปฏิบัติเมื่อธนาคารผู้รับฝากเช็คได้รับเช็คแล้วจะต้องส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่ ภาพเช็คทั้งด้านหน้าและด้านหลังพร้อมทั้งข้อมูลของเช็คให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อคัดแยกภาพเช็คและข้อมูลส่งต่อไปยังธนาคารผู้จ่าย ซึ่งธนาคารผู้จ่ายก็จะตรวจสอบจากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อยืนยันการจ่ายเงินตามเช็คต่อไป ในกรณีที่เช็คถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ธนาคารผู้จ่ายจะแจ้งผลเช็คคืนทาง Online ไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อแจ้งไปยังธนาคารผู้เรียกเก็บเงินตามเช็คต่อไป

ในการฟ้องร้องดำเนินคดีเช็คนั้น นอกจากต้นฉบับเช็คจะสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในทางกฎหมายได้แล้ว พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 10 ถึง มาตรา 12 ยังได้รองรับให้ภาพเช็คและข้อมูลในระบบ ICAS สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานทางกฎหมายแทนตัวเช็คฉบับจริงได้ นอกจากนี้ ตามมาตรา 10 วรรคสี่ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ยังได้รองรับสิ่งพิมพ์ออกจากระบบ ICAS (Printout) ให้ใช้แทนเช็คต้นฉบับได้อีกด้วย

นอกจากระบบ ICAS จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นพยานหลักฐานในการฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลตามที่ได้อธิบายมาแล้ว ระบบ ICAS ยังมีประโยชน์ต่อภาคส่วนต่างๆ ของประเทศ กล่าวคือ ทำให้ภาคธุรกิจและประชาชนผู้ฝากเช็คสามารถเรียกเก็บเช็คภายใน 1 วันทำการ ซึ่งรวมถึงกรณีการเรียกเก็บเงินตามเช็คข้ามจังหวัดอีกด้วย (จากเดิมใช้เวลาในการเรียกเก็บประมาณ 3-5 วันทำการ) อีกทั้งยังได้ขยายเวลาการรับฝากเช็คเพิ่มขึ้นประมาณ 1-2 ชั่วโมง (จากเดิมธนาคารปิดรับฝากที่ประมาณ 13.00-14.00 น.) สำหรับภาคธนาคาร ระบบ ดังกล่าวจะช่วยให้ธนาคารลดต้นทุนในการขนส่งตัวเช็ค ลดความเสี่ยงที่เช็คอาจจะสูญหายหรือถูกทำลายหรือเกิดความล่าช้าในการเรียกเก็บ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยจะช่วยเพิ่มการหมุนเวียนของกระแสเงินในภาคธุรกิจและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีความรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งระบบ ICAS ยังช่วยสนับสนุนภาคเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดสภาพคล่องทางเศรษฐกิจเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยการลดต้นทุนของธนาคาร อีกทั้งยังช่วยในการหมุนเวียนของกระแสเงินสดในภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กให้รวดเร็วขึ้น .. เทคโนโลยีใหม่ ICAS รู้ไว้ไม่เสียหลายนะคะ ..

